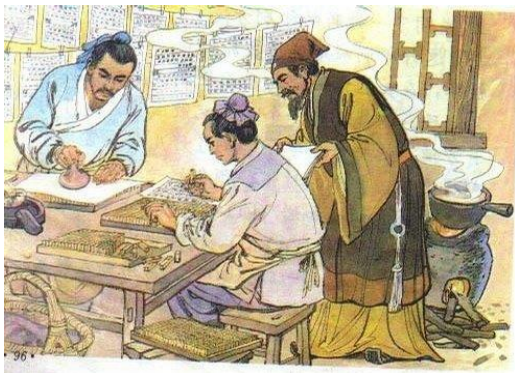

ภาพพิมพ์

การพิมพ์ภาพ หมายถึง การถ่ายทอดรูปแบบจากแม่พิมพ์ออกมาเป็นผลงานที่มีลักษณะเหมือนกันกับแม่พิมพ์ทุกประการ และได้ภาพที่เหมือนกันที่มีจำนวนตั้งแต่ 2 ชิ้นขึ้นไป

การพิมพ์ภาพเป็นงานที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากการวาดภาพ ซึ่งการวาดภาพไม่สามารถสร้างผลงาน 2 ชิ้นที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการได้ จึงได้มีการพัฒนาการพิมพ์ขึ้นมา ชาวจีนถือว่าเป็นชาติแรกที่น่าเอาวิธีการพิมพ์มาใช้อย่างแพร่หลายมานานนับพันปี หลังจากนั้นจึงได้แพร่หลายออกไปในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ชนชาติทางตะวันตกได้พัฒนาการพิมพ์ภาพขึ้นมาอย่างมาก มีการนำเอาวัสดุและเครื่องจักรกลต่างๆ เข้ามาใช้ในการพิมพ์ จึงทำให้การพิมพ์พัฒนาไปอย่างรวดเร็วจวบจนถึงในปัจจุบัน (<http://www.vattaka.com/printing/printing.htm>)

โยฮันน์ กูเตนแบร์ก ช่างเหล็กและนักประดิษฐ์ชาวเยอรมัน ได้ชื่อว่าเป็นผู้ประดิษฐ์ตัวพิมพ์ที่ถอดได้ขึ้นในยุโรปและมีชื่อเสียงจากการมีส่วนพัฒนาเทคโนโลยีการพิมพ์ ในช่วงราวค.ศ. 1450 ซึ่งเป็นการพัฒนาต่อจากการพิมพ์แบบบล็อกที่ใช้กันอยู่ในขณะนั้น เมื่อรวมส่วนประกอบต่างๆ ดังกล่าวเข้าด้วยกันในระบบการผลิตแล้ว เขาได้ทำให้การพิมพ์อย่างรวดเร็วเป็นไปได้ และทำให้ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายออกไปอย่างรวดเร็วในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาของยุโรป

ค.ศ. 1495 Albrecht Dürer ศิลปินแกะไม้ชาวเยอรมัน ซึ่งเคยเป็นจิตรกรช่างเขียนภาพได้คิดวิธีพิมพ์จากแม่พิมพ์ทองแดง (Copper plate engraving) โดยการใช้ของแหลมขุดขีดให้เป็นรูปรอยบนแผ่นทองแดง และใช้พิมพ์แบบ Gravure เป็นครั้งแรกในเยอรมัน (คำทร สติกรกุล : 189)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1793 ชาวเยอรมันชื่อ อะลัวร์ เซเนเฟลเดอร์ (Alois Senefelder) ได้ค้นพบวิธีการพิมพ์หิน (Lithography) ซึ่งเป็นวิธีการพิมพ์แบบพื้นราบ (Planographic printing) ขึ้นได้เป็นคนแรกค.ศ. 1904 และ ไอรา วอชิงตัน รูเบล (Ira Washington Rubel) ช่างพิมพ์ชาวอเมริกันได้สังเกตเห็นว่า ในการป้อนกระดาษเข้าพิมพ์โดยแท่น Cylinder press บางครั้งลิ้มป้อนกระดาษเข้าไปหมึกจะพิมพ์ติดบนลูกกลิ้งแรงกด และเมื่อป้อนกระดาษแผ่นถัดไปหมึกบนตัวพิมพ์จะ ติดบนกระดาษ หน้าหนึ่ง แต่หมึกบนลูกกลิ้งก็จะติดกระดาษอีกหน้าหนึ่ง เมื่อสังเกตดูแล้วพบว่า หมึกที่ติด

บนลูกกลิ้งก่อนที่จะติดบนกระดาษนั้น จะมีลักษณะสวยงามกว่า หมึกที่พิมพ์จากตัวพิมพ์ไปติดกระดาษโดยตรง จึงได้คิดวิธีพิมพ์ระบบ Off Set Printing ขึ้นมา (กำธร สติรกุล, 2515 : 194)

ค.ศ. 1907 แซมมวล มิลตัน (Samuel Simon) แห่งเมือง Machester ได้ปรับปรุงการพิมพ์ระบบ Silk Screen และ จดทะเบียนลิขสิทธิ์ที่ประเทศอังกฤษ

องค์ประกอบของการพิมพ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. แม่พิมพ์
2. วัสดุที่ใช้พิมพ์
3. สีที่ใช้ในการพิมพ์
4. แทนพิมพ์
5. ผู้ออกแบบ (ศิลปิน, นักออกแบบ) / ผู้พิมพ์ (ช่างพิมพ์)

ผลงานที่ได้จากการพิมพ์ มีอยู่ด้วยกัน 2 ชนิด คือ

1. ภาพพิมพ์ เป็นผลงานพิมพ์ที่เป็นภาพต่างๆ เพื่อความสวยงามหรือบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ อาจมีข้อความ ตัวอักษรหรือตัวเลขประกอบหรือไม่มีก็ได้

2. สิ่งพิมพ์ เป็นผลงานพิมพ์ที่ใช้บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ เป็นตัวอักษร ข้อความ ตัวเลข อาจมีภาพประกอบหรือไม่มีก็ได้

ประเภทของการพิมพ์ การพิมพ์แบ่งออกได้หลายประเภทตามลักษณะต่าง ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมายในการพิมพ์ แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

1.1 ศิลปะภาพพิมพ์ (GRAPHIC ART) เป็นงานพิมพ์ภาพเพื่อให้เกิดความสวยงามเป็นงานวิจิตรศิลป์

1.2 การออกแบบเลขนศิลป์ (GRAPHIC DESIGN) เป็นงานพิมพ์ภาพที่ประกอบไปด้วยประโยชน์ใช้สอยนอกเหนือไปจากความสวยงาม ได้แก่ หนังสือต่าง บัตรต่างๆ ภาพโฆษณา ปฏิทิน ฯลฯ ซึ่งจัดเป็นสาขาหนึ่งในงานประยุกต์ศิลป์

2. แบ่งตามกรรมวิธีในการพิมพ์ แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

2.1 ภาพพิมพ์ต้นแบบ (ORIGINAL PRINT) เป็นผลงานพิมพ์ที่สร้างจากแม่พิมพ์และวิธีการพิมพ์ ที่ถูกสร้างสรรค์และกำหนดขึ้น โดยศิลปินเจ้าของผลงานจะต้องลงนามรับรองผลงานทุกชิ้น บอกลำดับที่ในการพิมพ์ เทคนิคการพิมพ์และวันเดือนปีที่พิมพ์ด้วย

2.2 ภาพพิมพ์จำลองแบบ (REPRODUCTIVE PRINT) เป็นผลงานพิมพ์ที่สร้างจากแม่พิมพ์หรือวิธีการพิมพ์วิธีอื่น ซึ่งไม่ใช่วิธีการเดิมแต่ได้รูปแบบเหมือนเดิม

3. แบ่งตามจำนวนครั้งที่พิมพ์ แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

3.1 ภาพพิมพ์ถาวร เป็นภาพพิมพ์ที่พิมพ์ออกมาจากแม่พิมพ์ใดๆ ที่ได้ผลงานออกมามีลักษณะเหมือนกันทุกประการตั้งแต่ 2 ชิ้นขึ้นไป

3.2 ภาพพิมพ์ครั้งเดียว เป็นภาพพิมพ์ที่พิมพ์ออกมาได้ผลงานเพียงภาพเดียว ถ้าพิมพ์อีกจะได้ผลงานที่ไม่เหมือนเดิม

4. แบ่งตามประเภทของแม่พิมพ์ แบ่งออกได้ 4 ประเภท คือ

4.1 แม่พิมพ์นูน (RELIEF PROCESS) เป็นการพิมพ์โดยให้สีติดอยู่บนส่วนผิวหน้าที่ทำให้นูนขึ้นมาของแม่พิมพ์ ภาพที่ได้เกิดจากสีที่ติดอยู่ในส่วนบนนั้น แม่พิมพ์นูนเป็นแม่พิมพ์ที่ทำขึ้นมาเป็นประเภทแรก ภาพพิมพ์ชนิดนี้ได้แก่

- ภาพพิมพ์แกะไม้ (WOODCUT)
- ภาพพิมพ์แกะยาง (LINOCUT)
- ตรายาง (RUBBER STAMP)
- ภาพพิมพ์จากเศษวัสดุต่างๆ

ที่มา <http://www.archive.feedblitz.com>

4.2 แม่พิมพ์ร่องลึก (INTAGLIO PROCESS) เป็นการพิมพ์โดยให้สีอยู่ในร่องที่ทำให้ลึกลงไปของแม่พิมพ์โดยใช้แผ่นโลหะทำเป็นแม่พิมพ์ แม่พิมพ์ร่องลึกนี้พัฒนาขึ้น โดยชาวตะวันตก สามารถพิมพ์งานที่มีความละเอียดคมชัดสูง ในสมัยก่อนมักนิยมใช้ในการพิมพ์หนังสือ พระ

คัมภีร์ แผนที่ เอกสารต่างๆ แสตมป์ ธนบัตร เป็นต้น ส่วนในปัจจุบันจะใช้เพียงการพิมพ์งานที่เป็นศิลปะและธนบัตรเท่านั้น

- ภาพพิมพ์กัดกรด (ETCHING)
- ภาพพิมพ์ (Aquatint)
- ภาพพิมพ์ (Dry point)
- ภาพพิมพ์ (Messotint)

ที่มา <http://www.hyperallergic.com>

4.3 แม่พิมพ์พื้นราบ (PLANOGRAPHIC PROCESS) เป็นการพิมพ์โดยให้สีติดอยู่บนผิวหน้าที่ราบเรียบของแม่พิมพ์ โดยไม่ต้องขูดหรือแกะพื้นผิวลงไป แต่ใช้สารเคมีเข้าช่วย ภาพพิมพ์ชนิดนี้ได้แก่

- ภาพพิมพ์หิน (LITHOGRAPH)
- การพิมพ์ออฟเซต (OFFSET)
- ภาพพิมพ์กระดาษ (PAPER-CUT)
- ภาพพิมพ์ครั้งเดียว (MONOPRINT)

ที่มา <http://www.faussetprinting.com>

4.4 แม่พิมพ์ฉลุ (STENCIL PROCESS) เป็นการพิมพ์โดยให้สีผ่านทะลุช่องของแม่พิมพ์ลงไปสู่ผลงานที่อยู่ด้านหลัง เป็นการพิมพ์ชนิดเดียวที่ได้รูปที่มีด้านเดียวกันกับแม่พิมพ์ ไม่กลับซ้ายเป็นขวา ภาพพิมพ์ชนิดนี้ได้แก่

- ภาพพิมพ์ฉลุ (STENCIL)
- ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (SILK SCREEN)
- การพิมพ์อัดสำเนา (RONEO)

ที่มา <http://www.curbly.com>